

winter 2021, Jg. 48. nr. 4

HET STEENUILTJE

SEIZOENSBLOED IVN MUNSTERGELEEN

Boswerkdag 9 november
(zichtbaar resultaat)

Contributie 2022 zie p. 13!

BELEEF DE NATUUR!

Banner bomenquiz op achterwand bijenstal.
Hieronder de 40 items in telkens 3 kolommen.

In de onderstaande 3 kolommen zijn de volgende vragen weggevallen:
16. Wat is een andere naam voor een "pijnboom"? 20. Welke naaldboom verliest zijn naalden in de winter? 24. Als een groepje mensen zit te "bomen", wat doen ze dan?

Magie in de Heemtuin

Het mocht de pret niet drukken dat er af en toe een buitje viel. Heel koud was het niet en de Heemtuin van IVN Munstergeleen lag er evengoed mooi bij: in herfstkleuren en met over de tuin verdeeld meerdere feesttenten. Kleurrijk was ook het publiek. 96 bezoekers gingen er op zondag 21 november op ontdekking. Het evenement was voor kinderen bedoeld, maar ook ouders, opa's en oma's lieten zich niet onbetuigd. Er was van alles te doen en er waren opdrachten. Voorzien van een stempelkaart kon een parcours afgelegd worden.

Bij de entree met voeldozen, waarin kinderen zonder te kijken hun handjes mochten steken om te raden wat erin zat, was de stemming meteen op peil. Waar het ene kind zonder twijfel te werk ging en het knuistje de doos in ramde, werd door het ander voorzichtig en vinger voor vinger te werk gegaan. Bij de vogelplaats mocht juist wél met een verrekijker door het gat in de muur gekeken worden. Met schepnetjes kon in de vijver worden gevestigd en worden onderzocht uit welke waterdiertjes de vangst bestond. Bij het sporezoeken werden plaatjes van uitwerpselen en pootafdruk bij het goede dier gevoegd. Voorts werden in een stand uit uilenballen met een pincet en uiterste precisie onder meer vingerkootjes en schedeltjes geplozen en gesorteerd. Met name ouders bleken hier hobbie in te vinden. Dat geldt ook voor de knutselplaats waar artistieke keuzes werden gemaakt of door de jeugd meer intuïtief werd getekend en geplakt: stillevens, dieren en weidse natuurlandschappen, af en toe een Sinterklaas. Het klapstuk werd verzorgd door twee toverkollen die met een snufje magie heksensoep van pompoen- en paddenstoelen uit hun ketel tevoorschijn toverden.

Het was een geslaagde dag. Niet alleen het publiek maar ook de nieuwe natuurgidsen van IVN Westelijke Mijnstreek (3 van eigen afdeling!), die het evenement voor hun "eindexamen" hadden georganiseerd, kijken er met tevredenheid op terug.

Anya Smeets

HET STEENUILTJE

Voorwoord

De afdeling IVN Munstergeleen mag blij zijn met haar donateurs, een ander woord voor weldoeners. Daar is op de eerste plaats de gemeente, die jaarlijks een structurele subsidie verleent aan onze vereniging. Zij is ook heel benaderbaar voor het verstrekken van bijdragen in bijzondere gevallen, bijvoorbeeld bij NLdoet-activiteiten of maatschappelijke stage voor leerlingen van het Trevianum - maar hoe lang is het ook alweer geleden dat wij zulke dingen nog konden doen? (wij leren inmiddels te spreken over vóór en na corona). Of als wij haar voorstellen de wegen en paden in het buitengebied te voorzien van natuurlijker ogende robiniahouten naamblokken.

Op dinsdag 14 december, juist als dit nummer ter perse gaat, laat de gemeente namens twee van onze donateurs en in het kader van Corio Glana 20a twee banken plaatsen aan de Geleenbeek bij Ophoven. Wij berichtten daarover in een eerder nummer van deze jaargang.

In de BelaefBóngerd, vanaf de Heemtuin gezien aan de andere kant van de Wanenberg, zal een tweede picknickset worden geplaatst. Deze zal in zijn geheel geschonken worden door donateurs. Een derde zal geplaatst worden in de perenwei aan het Steingraafpad. Wij hopen dat deze evenals de eerste picknickset, in de Hondskerk, mede kan worden geplaatst met een subsidie van het Natuurfonds Westelijke Mijnstreek.

Bestuur en redactie wensen u Fijne Feestdagen.

Inhoud

- 2 Magie in de Heemtuin
- 4 Team Heemtuin
- 5 aangenaam verrast
- 7 Wij Schwienswei
- 8 Cöperatie Zuidenwind
- 9 De Kleine Aarde, Boxtel
- 10 Kersenboom geveld
- 11 Bijenhôtels
- 12 De Kleine Aarde (vervolg)
- 13 Jaarvergaderingen / Contributie
- 14 De Kleine Aarde (foto's)
- 15 Excursie bron Geleenbeek
- 16 Activiteiten IVN Munstergeleen & Born - LvS
- 17 Bestuur / RaboClubSupport
- 18 Bezoek De Berk / Boswerkdag
- 19 Wandeling Schwienswei
- 20 Impressie zo. 21 november

Huidig zicht vanaf de Vijverweg over de roeivijver heen naar de Ophovener molen & Ophovenerhof

Team Heemtuin stelt zich voor (slot)

Hub Mulders, beheerder Heemtuin

Op jonge leeftijd was ik altijd al bijzonder geïnteresseerd in de natuur. Van mijn hobby heb ik mijn beroep kunnen maken. Vóór mijn pensionering heb ik mij beziggehouden met het digitaal in kaart brengen van alle groenvoorzieningen van de gemeente Sittard-Geleen.

Sinds 1965 ben ik lid van het IVN Limburg. Ik ben begonnen als natuurwachtleider en behaalde in 1967 het natuurgidsendiploma. Als natuurwachtleider heb ik meegewerkt met de oprichting van meerdere afdelingen in de Westelijke Mijnstreek, zoals IVN Spaubeek, Swentibold en Sittard-Geleen.

In 1969 ben ik in Munstergeleen gaan wonen. Natuurlijk moest er in mijn woonplaats ook snel een werkgroep komen. Er werden al vrij snel plannen gesmeed om in het buitengebied een Heemtuin te ontwikkelen. Ik heb een ontwerp ingediend bij de gemeente en het streekgewest Westelijke Mijnstreek. Dit werd spoedig gehonoreerd. In 1972 was de opening van de Heemtuin een feit. Via veel contacten met andere natuurliefhebbers hebben we gezorgd voor een grote diversiteit aan bomen en planten. Hier plukken we letterlijk en figuurlijk nog steeds de vruchten van. In totaal ben ik ca. 30 jaar beheerder van de Heemtuin. Daarnaast heb ik diverse bestuursfuncties bij het IVN Munstergeleen bekleed. Het onderhouden van netwerk met natuurliefhebbers is belangrijk om de natuurontwikkeling in een breder perspectief te kunnen plaatsen. Daarom heb ik goede contacten met de

gemeente Sittard-Geleen, Natuurmonumenten, CNME de Rollen, VVV, scholen, de Bosgroep en de zusterafdelingen van het IVN opgebouwd. Het delen en overdragen van kennis over de natuur vind ik belangrijk. Zodoende ben ik de laatste jaren als coach en contactpersoon verbonden aan het opleidingsteam tot natuurgids Westelijke Mijnstreek. Echter, mijn passie is altijd bij de Heemtuin blijven liggen. Momenteel hebben we een hele fijne groep werkende leden waar je van op aan kan. Dat geeft mij voldoening om dit werk te kunnen uitvoeren.

Jan Weerts

Wij waren al vele jaren lid van IVN Sittard en later Sittard-Geleen. Onze beide zonen hebben begin 2000 deelgenomen aan de jeugdgroep van IVN Sittard. Deze jeugdgroep was altijd een enthousiaste groep en wij en onze zonen kijken met plezier terug op de interessante excursies en de dingen, die ze daar over de natuur hebben geleerd.

De afgelopen jaren hebben mijn vrouw Carla en ik de heemtuin regelmatig bezocht en hebben zo kunnen zien, dat deze altijd goed onderhouden werd. In 2019 en in 2020 ben ik al eens gaan kijken bij de werkgroep van de heemtuin. Na mijn pensionering begin 2021, heb ik besloten om definitief toe te treden tot de werkgroep voor het onderhoud van de heemtuin. Het bevalt mij uitstekend. Ik wilde graag actief bezig zijn in de heemtuin en kan erg veel leren van de andere groepsleden, die al meer kennis en ervaring hebben in het onderhoud. Ik vind het bovendien prettig samenwerken in onze groep en het werken in de tuin is veel afwisselender, dan ik had gedacht.

Zo hebben wij dit jaar bij voorbeeld gewerkt aan een afdak voor de materiaalcontainer, hebben we een richtingwijzer verplaatst en hebben we een vogelvoederplaats gemaakt, naast de onderhoudswerkzaamheden en het planten in de tuin, die afhankelijk zijn van het seizoen.

Ook nemen Carla en ik graag deel aan de leerzame excursies van onze vereniging of IVN zustervereni-

gingen. Ik hoop nog jaren op plezierige manier mijn bijdrage te kunnen leveren aan het onderhoud van onze mooie heemtuin.

Aangenaam verrast

Aangenaam verrast worden in de Heemtuin is zo gek niet, en dat een heel jaar lang.

Wereldwijd komen er zo'n 600 verschillende soorten salamanders voor, waarvan slechts een zestal in Nederland en België en wel de volgende:

-Kamsalamander (*Triturus cristatus* - zie foto 1)

(Deze mooie Kamsalamander komt uit de regio, helaas niet uit de Heemtuin)

-Vinpootsalamander (*Lissotriton helveticus*)

-Vuursalamander (*Salamandra salamandra*).

-Italiaanse kamsalamander (*Triturus carnifex*) dit is een exoot !

-Kleine Watersalamander (*Lissotriton vulgaris*).

-Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*).

In onze poelen van de Heemtuin komen de Alpenwater- en Kleine watersalamander voor, de Kamsalamander is dit jaar helaas niet aangetroffen. Naast salamanders, kikkers en de gewone pad krioelt het van verschillende waterdiertjes. Als voedselbron zijn die laatste een eldorado voor de amfibieën.

Afgelopen jaar heb ik veel volwassen en meer nog jonge Alpenwatersalamanders en de Kleine watersalamander mogen aantreffen in de heemtuin. Vroeger schijnt er ook de Kamsalamander te hebben gezeten deze heb ik dit jaar niet gezien.

Zowel de Alpenwater- als ook de Kleine watersalamander zijn bij ons ruimschoots aanwezig.

De Alpenwatersalamander - zie foto 2

[Afbeelding met buiten, persoon Automatisch gegenereerde beschrijving]

Kan zo'n 12 cm lang worden. Ze zijn donkerblauw, donkergrijs, donkerbruin met een vaag zwart vlekken- of marmerpatroon, vrouwtjes zijn meestal bruin of groenachtig, keel en buik feloranje tot rood, meestal volkomen ongekleurd. Mannetjes hebben een lage, rechte kam met zwarte vlekken. Op het land zijn de dieren donkerder gekleurd en vervaagt het vlekkenpatroon.

Larven sterk gepigmenteerd met een donkere nettening in de vinzomen. Hun staartpunt is afgerond, maar eindigt in een kort puntje.

zie foto 3

Ze leggen 70 – 390 eieren die bestand zijn tegen lage temperaturen en hoge UV straling.

Eieren worden gelegd vanaf april met een top in juni.

Een piek van larven in augustus, in september zijn de meeste gemetamorfoseerd tot landdieren. Overwintering zowel op het land als in het water.

zie foto 4

De kleine Watersalamander

zie foto 5

Een slanke watersalamander van 11 cm met relatief smalle kop en gladde huid. Kop met 3 lengtegroeven, die naar achteren uit elkaar lopen. Bij mannetjes heeft de kop 7 donkere strepen.

Rug: van leem- of olijfgroen tot donker grijsbruin. Buik geel, oranje of rood. Keel en buik met ronde donkerbruine of zwarte vlekken, bij mannetjes groter dan bij vrouwtjes. Staart loopt uit in een lange punt. In de landfase verdwijnen de felle kleuren. Legt 100 – 350 eieren. Leeftijd 6 – 8 jaar, in gevangenschap tot 20 jaar.

Overwintering meestal op het land, soms ook in het water. Is vooral 's nachts actief.

Beide soorten overwinteren vaak onder bergen bladeren en onder boomstammetjes. Als je ze onder een boomstammetje aantreft zet het dier dan opzij voor je het stammetje terug legt.

zie afb. 6

Voedsel

Leeft de eerste week van de micro-organismen genaamd 'infuus' die leven in water wat al in cultuur is (slootwater, vijverwater). Na een week begint de larf kleine beestjes te eten, zoals net uitgekomen water-vlooien of cyclopsen. Na twee weken lusten ze al wat grotere watervlooien. Na zes tot acht weken eten ze hetzelfde als de volwassen dieren, alleen de kleinere formaten. Volwassen exemplaren eten vooral water-vlooien, roeipootkreeftjes en dansmuglarven. Ook amfibieënlarven (zelfs van eigen soortgenoten) en amfibieëneieren staan op het menu. In de landfase eten ze bijna alles wat kruipt en kleiner is dan zichzelf, zoals fruitvliegjes, pissebedden, spinnetjes, regenwormen, en maden,

In ons educatie-aquarium is de ontwikkeling goed te zien van de larven.

zie afbb 7 & 8

Uit diverse metingen blijkt dat er afgelopen zomer best veel Alpenwatersalamanders en de Kleine watersalamander larven zijn geweest ook bij ons.

Predatoren

Met name de eieren, larven en juveniele van watersalamanders worden door velerlei predatoren geconsumeerd, waaronder zoogdieren (b.v. waterspits-

1 Deze mooie Kamsalamander komt uit de regio, niet uit de Heemtuin

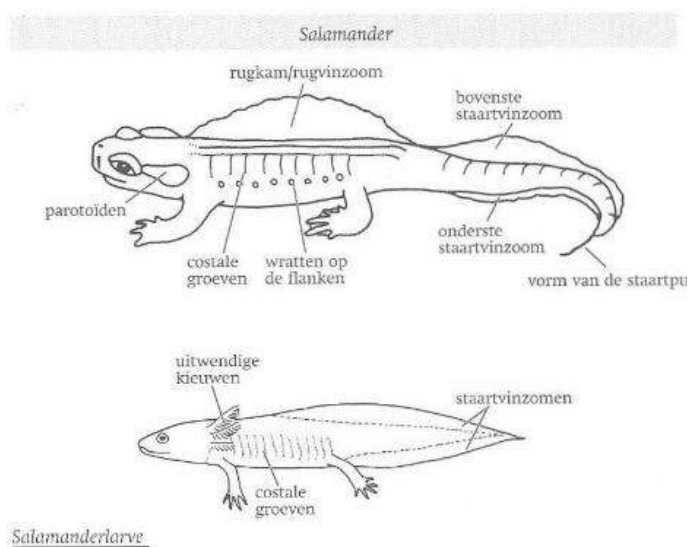
2 Alpenwatersaleamander

3 In de paartijd is de cloaca vergroot - hier goed te zien

5 Kleine watersalamander. Hieronder afbeelding 6

4 Ook hier een Alpenwatersalamander in paartijd, schitterende buikkleur

7 Kleine watersalamander

8 Alpenwatersaleamander

muis, egel, bruine rat, bunzing, huiskat), vogels (o.a. fazant, fuut, reigers, ooievaars, waterral, ijsvogel en lijsters), ringslang, andere amfibieën, vissen, waterkevers en libellenlarven. Ook worden larven en eieren door adulten van de eigen soort gegeten.

Zelfs op de gidsen-examendag werden er nog larven van beide salamanders door de kinderen gevangen, deze groeien na de winter uit tot volwassen dieren. Op 23 november is het aquarium weer winterklaar gemaakt.

Tot slot een waarschuwing. Amfibieën zijn binnen de Wet Natuurbescherming beschermd en mogen dus enkel gevangen worden met een vergunning van het ministerie, toestemming van de landeigenaar waar poelen liggen (vaak Natuur Monumenten) en tot slot betredingstoestemming van een eventuele pachter.

LITERATUUR

Veldgids Amfibieën en reptielen RAVON.
Herpetofauna van Limburg NATUURHISTORISCH
GENOOTSCHAP LIMBURG

Pie Cilissen (foto's zijn van de schrijver)

Toen deze foto's werden aangeleverd, verzuumde uw redacteur de maker ervan op te slaan. Deze mag zich alsnog melden. Via Pie Cilissen kwam het volgende bijschrift van een lid van de Molluskengroep voor de onderste foto:

Parende Bruine wegslakken *Arion rufus* (of Spaanse wegslakken *Arion vulgaris*, die soorten zijn zo niet te onderscheiden). De blauwige massa tussen hen in zijn de penissen die onder het motto 'gelijk oversteken' worden uitgewisseld.

Wij Schwienswei

Op zaterdag 11 december werd gebrainstormd over het opzetten van een online stemwijzer, met focus op een 'Beter plan voor de Schwienswei'.

Wij Schwienswei wil alle partijen die op 16 maart 2022 meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen in Sittard-Geleen een vijftal stellingen gaan voorleggen over de Schwienswei en het daaraan grenzende voormalige CIOS-terrein. De kiezer kan dan mede aan de antwoorden hierop zijn keuze bepalen.

Wat vooraf ging:

De gemeente presenteerde voor de ontwikkeling van het gebied in eerste instantie twee denkrichtingen, maar daar werd na stevig aandringen van Wij Schwienswei een derde aan toegevoegd.

Voor Wij Schwienswei is er eigenlijk maar één acceptabele oplossing en dat is de 'derde denkrichting'. Daarin wordt de bestemming van het voormalige CIOS-terrein omgezet in natuur en wordt het al bestaande plan Zitterd Waterproof (onderdeel van het samenwerkingsproject Corio Glana) uitgevoerd. Financiering van de plannen kan worden gevonden in subsidies van Provincie, Rijk en Europa op het gebied van natuurontwikkeling. Het beheer van het gebied kan worden overgedragen aan organisaties die zich daarmee bezighouden. Verder behelst het plan het behoud van in elk geval het buitenzwembad van de Nieuwe Hateboer. Dat zou kunnen worden geëxploiteerd door vrijwilligers. Verder kunnen op het huidige zwembadterrein camperplaatsen worden verhuurd en kan worden bekeken of er een kleinschalige natuursite kan worden ondergebracht. Ook wordt er gedacht aan het vestigen van een locatie voor natuureducatie en kunnen er faciliteiten komen voor vissers, zoals bij de Driepoel in Geleen. Daarnaast kan een klein aantal tiny houses op het terrein van de Nieuwe Hateboer bijdragen aan sociale controle.

Over de haalbaarheid van het ingediende 'Beter plan voor de Schwienswei' gaat de actiegroep zelf een rapport schrijven. Er zal niet enkel worden gekeken naar de economische haalbaarheid en betaalbaarheid, maar ook zal er aandacht worden besteed aan de maatschappelijke en sociale waarde van het natuurgebied. Dat rapport wordt vervolgens besproken

Coöperatie Zuidenwind en windmolen Cooperwiek bij Neer

Op 29 oktober 2021 namen 29 deelnemers deel aan een door Koninklijk Instituut voor Ingenieurs Noord- en Midden Limburg georganiseerde middag met toelichting over de coöperatieve bouw van windmolens en een bezoek aan de eerste windmolen van de coöperatie Zuidenwind, de Coöperwiek.

Onze gastheer was de heer Jo Kunnen, bestuurslid, molenaar en gids van Zuidenwind. In het eerste deel van zijn presentatie ging de heer Kunnen in op de noodzaak voor het vervangen van fossiele brandstoffen door duurzame vormen van energie, de klimaatproblematiek en voorbeelden van gevolgen van de opwarming van de aarde. Zonne- en windenergie kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het beperken van de opwarming van de aarde. Hij gaf ook een terugblik op het verdrag van Parijs in 2015 en ging op het grote belang van verdergaande afspraken bij de nieuwe klimaatop in Glasgow in november

Windmolens bij Neer met op voorgrond de Coöperwiek 2021.

In het tweede deel van zijn presentatie gaf de heer Kunnen veel interessante informatie over coöperatie Zuidenwind, het proces vóór het bouwen van windmolens, de bouw van windmolens en technische informatie over de vijf windmolens die Zuidenwind momenteel in dit gebied heeft gebouwd en in bedrijf heeft genomen. Zuidenwind werd opgericht in 2011 en telt ruim 700 leden in Zuid-Nederland.

De 19 windmolens in Midden Limburg anno 2021. De vijf rode molens zijn van Zuidenwind.

De windmolen Cooperwiek is in 2015 als eerste door Zuidenwind gerealiseerd. Deze windmolen is gebouwd door de firma Enercon, heeft een masthoogte van 98 m en een tiphoogte van 144 m met een maximaal vermogen van 2,5 MW. De afgelopen jaren heeft deze molen gemiddeld 4.500.000 KWh stroom geproduceerd, genoeg voor het verbruik van ca. 3.000 huishoudens.

Vervolgens zijn in 2019 twee nieuwe windmolens bij Heibloem gerealiseerd en in bedrijf genomen. Deze windmolens zijn groter en hebben een masthoogte van 135 m en een opbrengst van ca. 10.000.000 KWh. Deze windmolens zijn gebouwd door de Duitse firma Nordec. De gemeenschap Heibloem profiteert van de opbrengsten van de beide windmolens via een uitkering aan het Omgevingsfonds Heibloem, waarvoor gemeenschappelijke zaken of activiteiten worden betaald.

Recentelijk, oktober 2021, zijn weer twee windmolens van Zuidenwind aan de Ospelse dijk in bedrijf genomen. Ook deze windmolens kunnen ca. 10.000.000 KWh stroom per jaar produceren. Totaal kunnen deze vijf windmolens voor Zuidenwind per jaar ca. 50.000.000 KWh stroom opwekken.

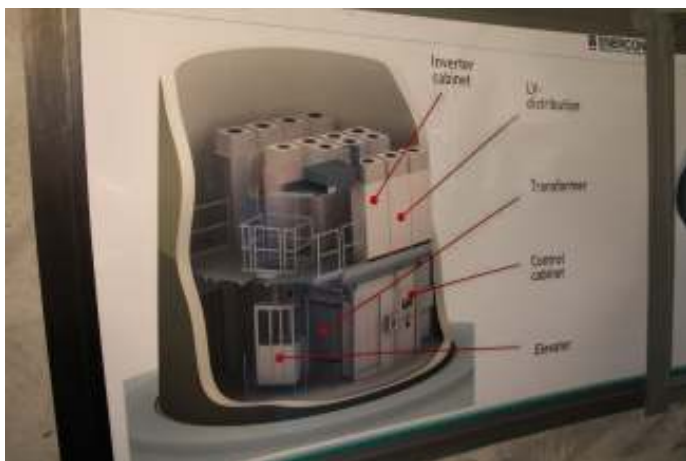
Voor meer informatie over Zuidenwind en hun windmolens verwijs ik naar de website www.zuidenwind.org.

Vervolgens ging de heer Kunnen in op diverse aspecten bij de bouw van de windmolens en de exploitatie van de windmolens. De windmolens worden zowel mechanisch als elektrotechnisch onderhouden door speciale teams van de firma's, die de molens gebouwd hebben. De terug levering van stroom aan het net heeft men ook uitbesteed aan een externe firma, waarbij men werkt met langjarige contracten van afnemers. Ingegaan werd op de getroffen veiligheidsmaatregelen bij de windmolens en beeldmateriaal werd vertoond over mogelijke ongevalsscenario's.

Er ontstond een boeiende interactie tussen de heer Kunnen en de vraagstellers in de zaal over aspecten

Schema van de opbouw in de gondel van de Coöperwiek

Schema van de apparatuur in de voet van de windmolen

als de voorbereiding van de bouw, het bouwproces, de exploitatiekosten, de voorwaarden voor subsidie van een windmolen en de duurzaamheidsaspecten van een windmolen, na de gebruiksfase.

Helaas zijn er tot nu toe nog relatief weinig windmolens in de provincie Limburg gerealiseerd. Gevraagd naar de relatie met de overheden merkte de heer Kunnen op, dat uitzonderingen daargelaten, de provinciale en gemeentelijke overheden, naar zijn mening te afwachtend zijn in het zelf mee aanpakken van de klimaatcrisis. Hij uitte ook kritiek op het huidige beleid, dat er in grote delen van onze provincie en m.n. in Zuid Limburg een verbod heerst voor het plaatsen van windmolens.

Vervolgens werd uiteraard een bezoek gebracht aan de te bezichtigen windmolen de Coöperwiek. De deelnemers werden begeleid door de heer Kunnen en zijn collega Eric Visschers van Zuidenwind. De voet van de windmolen kon worden bezichtigd en uitleg werd gegeven over de op de begane grond en op de eerste etage opgestelde apparatuur. Het stilzetten van de windmolen werd gedemonstreerd. Diverse algemene en technische vragen werden ook nog tijdens de rondleiding beantwoord. De aanwezige KIVI leden uitten hun bewondering voor de aanpak van Zuidenwind bij de bouw van deze coöperatieve windmolens.

Jan Weerts

In de Heemtuin eten we vaak vlaai of ander gebak van Bie Christel

De Kleine Aarde, Boxtel

Deelnemers aan het bezoek van 11 oktober 2021:
Piet, Josette, Leonne, Maarten, Wim en Jan W. Gastvrouw: Maria van den Hoogen..

De Kleine Aarde is sinds 1972 gevestigd in Boxtel en beschikt over diverse terreindelen. Men heeft twee groentetuinen, een imkertuin, een stiltegebied met een grotere vijver en een bloementuin voor wilde bijen. Het terrein is nu nog eigendom van de gemeente Boxtel, maar in de gemeenteraadsvergadering van afgelopen week is besloten het terrein over te dragen aan de beweging Herenboeren (www.herenboeren.nl). Dit kan ertoe leiden dat in de toekomst nog wat veranderingen op het terrein zullen plaatsvinden.

Momenteel is het hoofddoel van de Stichting De Kleine Aarde het produceren van groenten voor de voedselbank van de gemeente Boxtel. Het werk op het terrein wordt alleen door vrijwilligers gedaan, waarbij ook mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt zijn ingezet. In bijzondere situaties worden vrijwilligers begeleid door hun eigen specifieke begeleider. Er zijn ook mensen in de reclassering werkzaam op het terrein. Men beschikt over een 'pipowagen' voor de pauzes bij goede weersomstandigheden, een container met materialen, een toilet-eenheid met waterspoeling, leidingwater en stroomaansluiting. Op het terrein is ook nog een oude bolvormige woning aanwezig, gebouwd in 1972 door een van de oudste bewoners van De Kleine Aarde. De zelfvoorzienend bedoelde woning heeft echter nooit goed gefunctioneerd, is in 2010 nog eens gerestaureerd, maar wordt momenteel niet meer gebruikt. Ook beschikt men over een veldschuur voor de opslag van grotere materialen en als overdekte opslagplaats. Zie ook de - iets verouderde - plattegrond van De Kleine Aarde op www.dekleineaarde.nl/watdoenwe.

Het terrein is anno 2021 gelegen binnen een woongebied, waarvan een deel een ecowijk is.

Op het terrein is nog een hoeve aanwezig, de Van Cooth-hoeve die gebruikt wordt door de Reclassering. Bij winterse omstandigheden pauzeren de vrijwilligers in het grote lokaal van deze hoeve. Dit gebouw heeft verder ook alle faciliteiten als elektriciteit, water, toiletten en waarschijnlijk ook gas als verwarming.

Toelichting bij onze rondleiding.

Aanleiding voor ons bezoek aan DKA zijn de slechte resultaten in de Boerengaard van onze heemtuin. Met name het afgelopen jaar hebben we heel veel last gehad van slakkenvraat. Bovendien lijkt de bodem uitgeput. Daardoor zijn veel teelten mislukt. DKA is reeds lang een pionier op het gebied van duurzaamheid en ecologisch tuinieren en daarom bij uitstek geschikt om ideeën op te doen voor een betere aanpak van de werkwijze in de Boerengaard.

>>> Dit artikel vervolgt op blz. 12 >>>

Kersenboom in de BelaefBóngerd geveld

De dode kersenboom boven op de helling van de BelaefBóngerd is geveld. Het oorspronkelijke plan was hem te handhaven als een natuurlijk monument en alleen de takken die gevaar konden opleveren weg te zagen. Toen de aannemer in opdracht van de Bosgroep Zuid-Limburg hiermee aan de slag wilde gaan was het gauw kekeken: er viel niets meer aan de boom te handhaven. Jammer voor de uilen en andere vogels, misschien ook de vleermuizen die hier in de zomer hebben gelogeed.

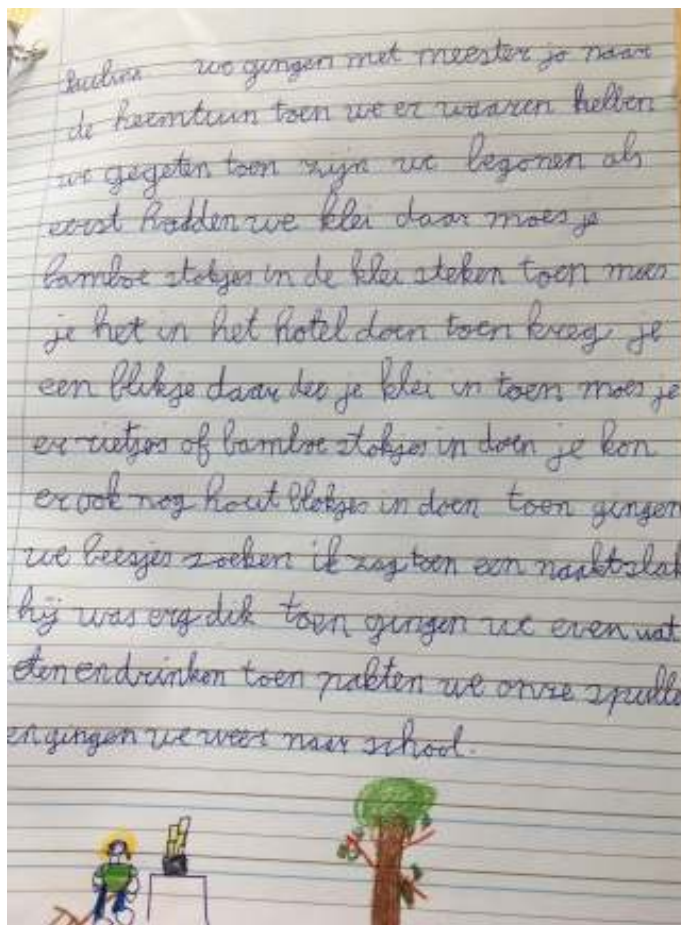
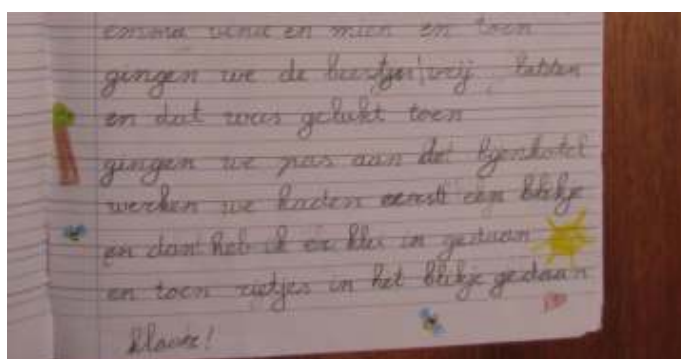
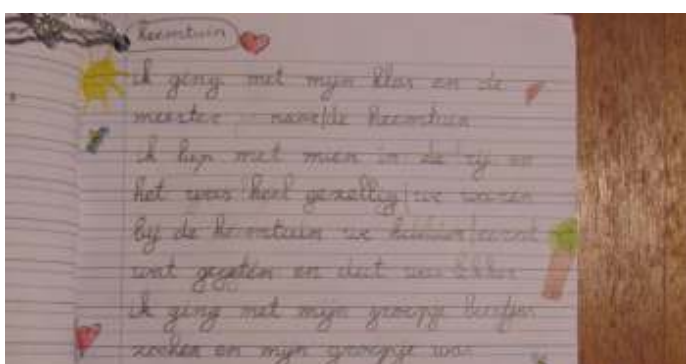
De boom mag nu in liggende positie verder vergaan en tijdens dat proces valt er misschien nog heel wat aan te beleven voor mens en dier. ook zal de boom de achtergrond vullen van de picknickset die hier zal komen en van waaraf bezoekers een riant overzicht hebben over de BelaefBóngerd en de naaste omgeving.

Op het onderste deel van de weide is de teellaag weggehaald om de grond te verschrallen en een zo natuurlijk mogelijke vegetatie te laten ontstaan tussen de fruitbomen die in het vroege voorjaar zullen worden geplant, zo is de bedoeling.

Ook zullen de hagen langs de Hoddelsley en de akker aan de zuidgrens worden afgewerkt. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van het 1 miljoen bomenplan.

Ter gelegenheid van de boswerkdag op di. 9 november werd de monumentale eik aan de Geleenderveldweg vrijgezte en werd ook de lindeboom bij het veldkruis ontdaan van zijn stamschot.

De kwaliteit van de bodem is de basis van de beide groentetuinen. Men heeft de bodem nul situatie laten vastleggen met hulp van studenten van de HAS uit Den Bosch en van de Universiteit uit Wageningen. Men volgt ook de ontwikkeling van de bodem met inzet van studenten van de HAS. De bodem in Bostel bestaat uit zandgrond met daaronder leemsohllen en door deze lagen lopend grond- en kwelwater.

Om flinke hoeveelheden groenten te kunnen produceren heeft men in overleg met de mensen van Wageningen gekozen om de bestaande bodem zoveel mogelijk met rust te laten, de teeltbedden op te hogen met compost en werkt men in strokenteelt.

Voor de diverse teelten past men bij DKA de methoden toe van de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (VELT) (<https://www.velt.be/moestuinvragen>).

Op het terrein van DKA zijn twee velden voor de teelt van groenten. Het oudste deel kent een lange historie als goed beheerde groentetuin. Het tweede deel was tot voor 3 jaren een woonhuis met een bestraat terrein voor testritten van bakfietsen. Deze grond is nog arm en er worden volgens de vrijwilligers, die wij spraken, regelmatig stenen en puin in de bodem aangetroffen.

De Kleine Aarde produceert zelf op het terrein te weinig compost om in de eigen behoefte voor de groentetuinen te kunnen voorzien, ondanks de uitgebreid aanwezige compostfaciliteiten.

Er worden naast de eigen geproduceerde compost twee soorten compost ingekocht: champost en natuurcompost. De champost is heel rijk aan voedingsstoffen en is gestoomd, zodat deze geen bodemleven meer bevat. Men betaalt alleen de transportkosten van deze champost. De natuurcompost is afkomstig van boeren uit de omgeving en is ook gestoomd. De compost op eigen terrein gemaakt bevat wel bodemleven en wordt ook volop ingezet. Men heeft 4 compostbakken voor snel composteerbaar materiaal, waar het materiaal maximaal een half jaar verblijft, voordat deze weer wordt ingezet. Deze eigen compost wordt één keer omgezet en er wordt kalk aan toegevoegd. Getoond werd dat deze compost weinig water bevat omdat deze van zandgrond afkomstig is.

Alle plantaardige materialen op het terrein worden gecomposteerd, desnoods na verkleining in een hakselaar. Naast de eerder genoemde "snelle" compostbakken zijn er ook composthoven voor eikenblad en eikels met een composteertijd van 3 jaren, bakken voor gras en voor grotere stukken hout. De bakken zijn gescheiden van elkaar met wilgentenen. Tussen de compostlagen in de bakken legt men stro, dat men van een boer uit de omgeving koopt.

Tegen slakken helpen twee soorten natuurlijke bestrijders: egels en padden. Egels zijn in overleg met de Egelstichting uitgezet in het gebied rond de tuinen. Omdat in de tuinen vaak met netten wordt gewerkt om bijvoorbeeld het koolwitje te weren, zijn de egels

buiten de omheining van de tuin uitgezet. Men heeft ook voor schuilplaatsen gezorgd in de vorm van maaimateriaal tegen de omheining van de tuinen en er is veel beschutting aanwezig in het stiltegebied naast de oudste groentetuin. Voor padden heeft men een paddenpoel op het terrein, maar deze functioneert nog onvoldoende volgens onze rondleidster. Er zijn plannen om de bestaande poel te verbeteren door deze uit te breiden en de noordelijke rand beter glooiend te maken, de zuidelijke zijde mag dan steiler zijn. De padden leven slechts heel beperkt in het water. Er moet dus voldoende beschutting aanwezig zijn, zodat ze zich op land kunnen terugtrekken.

Groenten worden geteeld in stroken, met looppaden van 30 cm tussen de groentebedden die 90 cm breed zijn. Midden tussen de groentebedden en aan de randen van de groentetuinen heeft men grasstroken aangelegd.

Deze moeten uiteraard regelmatig worden gemaaid en de graskanten worden regelmatig afgestoken.

De volgende groenten hebben we gezien: winterpenen, rode bieten, andijvie, diverse slasoorten, selderij, pompoenen, palmkool, boerenkool, prei, zoete bataat, poi (een Surinaamse spinazieplant) en Surinaamse taher. Na zes jaren pompoenteelt is het gebruikte wisselgewas afrikanen, die zorgen voor een reiniging van de grond. Volgend jaar wil men een eetbare vorm van afrikanen gaan gebruiken als wisselgewas.

Onder de grote eikenboom van de nieuwe tuin groeit weinig, daarom heeft men juist onder deze boom de compostbakken voor het snel composteerbaar materiaal geplaatst. Bij bladval en eikelval uit deze boom dekt men de bakken af met een doek, net als de buitenopslag van natuurcompost.

De exploitatiekosten van de Kleine Aarde bedragen volgens onze begeleidster ca. € 80.000,- per jaar, die deels bekostigd worden door donateurs, maar hoofdzakelijk door de gemeente. Daarom wilden diverse politieke partijen af van deze kostenpost en is het terrein nu verkocht aan de beweging de Herenboeren. Met deze nieuwe beheerder zal overleg gepleegd worden over plannen als de bouw van een kweekkas en de eerder beschreven uitbreiding/verbetering van de paddenpoel. Op het terrein zijn ook nog getoond diverse bijenhoeven, vogelkasten, waaronder een uilenkast. De uil zou een goede bestrijder zijn van ratten en muizen op het terrein. Recentelijk is een bloementuin aangelegd op een schraal stuk grond voor de instandhouding van wilde bijen op het terrein.

Tevens zal er enig onderhoud nodig zijn aan bomen aan de rand van de tuinen omdat enige bomen aan het eind van hun levensduur zijn. Dit is echter op het gebied extern van de groentetuinen.

Jan Weerts en Piet Huits

Foto's (blz. 14) van Leonne Mentjens en Piet Huits

Jaarvergaderingen 2020 & 2021

Wij hoeven u niet te vertellen dat we in een rare tijd leven. Wat wij gewend waren te doen, jaar na jaar en seizoen na seizoen, lukt nog maar ten dele. Gelukkig blijft de natuur haar gang gaan en lukt het ons daar-in mee te gaan.

Maar het houden van jaarvergaderingen en het bijeenroepen van Algemene Ledenvergaderingen wordt nogal in de wielen gereden.

De voor 16 november aangekondigde jaarvergadering over 2020 moest worden opgeschort. Tevens schorten we nu al de Jaarvergadering over 2021, gepland voor februari 2022, op. Beide Algemene ledenvergaderingen zullen achtereenvolgens gehouden worden op een nader te bepalen datum.

Tijdig voor de ALV zullen we U de benodigde stukken doen toekomen.

Watersley

De gemeente heeft aangegeven dat het een streven is om voor 1 juli 2022 het ontwerpbestemmingsplan ter visie te leggen.

Daarna treedt de nieuwe omgevingswet in werking. Tot die tijd zal het IVN samen met de Stichting Behoud Kollenberg door participatie trachten te komen tot een goede balans tussen de bedrijvigheid en de natuur op de Watersley terreinen.

Op onze site zullen we U op korte termijn verdere informatie verstrekken en U tevens van een aantal onderzoeken op de hoogte stellen, waaruit blijkt hoe waardevol de natuur ter plaatse is.

De stiltewandeling die was gepland voor vrijdagavond 19 november was een succes, ondanks het feit dat het klankschalenconcert werd afgelast om tegemoet te komen aan de regels i.v.m. corona. Van de 45 personen die zich hadden opgegeven kwamen er toch nog ruim 30 opdagen. Het was een prachtige, windstille en milde novemberavond. De volle maan scheen dan wel achter de wolken, maar er viel veel te genieten: de avondlijke stilte, de contouren van de bomen, de lichtjes langs de hele route door het hellingbos van de Wanenberg en langs alle paden in de Heemtuin. De sfeer werd daardoor als magisch beschreven. Voor herhaling vatbaar dus! Volgend jaar gepland voor 4 november, hopelijk met klankschalconcert.

Contributie

Beste Leden van IVN Nederland
Beste Donateurs/begunstigers

Het jaar 2021 loopt teneinde en een nieuw verenigingsjaar is weer aanstaande.

Het is weer de tijd dat er opnieuw een bijdrage van U gevraagd wordt voor de ondersteuning van onze activiteiten. Hoewel Corona ons programma behoorlijk heeft verstoord, zijn er toch nog een aantal activiteiten gerealiseerd. De kosten blijven ook gewoon doorgaan.

-Leden van IVN Nederland betalen hun bijdrage rechtstreeks aan het kantoor in Amsterdam. Er vindt een automatische incasso plaats. De helft van hun contributie wordt door IVN Nederland gestort op de rekening van IVN Munstergeleen. Als U ook de Natuurgids wenst te ontvangen, dient U € 17,- op onze rekening (NL80RABO0135007968) te storten.

-Begunstigers/Donateurs van IVN Munstergeleen betalen zoals gebruikelijk rechtstreeks op onze RABO rekening (NL80RABO0135007968). Het bedrag is nog steeds € 12,50 euro. Als U ook een abonnement op de Natuurgids wilt hebben, dan dient U hiervoor € 17,- extra op onze rekening te storten. Samen is dat dan € 29,50.

We danken U zeer voor Uw bijdragen in het afgelopen jaar, waardoor we de activiteiten die door Corona nog mogelijk waren hebben kunnen realiseren. De heemtuin is in goede staat van onderhoud. Ook heeft U weer het Steenuiltje mogen ontvangen.

We zien Uw bijdrage gaarne uiterlijk 15 februari 2021 tegemoet.

Mochten er mutaties zijn met betrekking tot de te naamstelling of adressering, geeft dat aan ons door. Namens het bestuur wens ik U fijne feestdagen en een goede jaarwisseling toe, maar blijf vooral ook gezond. Corona blijft ons leven ook volgend jaar nog beïnvloeden.

Theo Lemmens, penningmeester IVN Munstergeleen
tjmhlemmens@gmail.com

Alles nog eens kort samengevat:

Donateur/Begunstiger: € 12,50

Donateur + Natuurgids: € 29,50

Leden IVN Nederland betalen rechtstreeks via incasso. Indien U ook De Natuurgids wenst te ontvangen, dan 17,00 euro op onze rekening storten.

IVN Munstergeleen:

NL80RABO0135007968

Deze vier foto's behoren bij het artikel De KLaine Aarde, Bortel (blz. 9)

Compostbakken voor snelle compost

Strokkenteelt van andijvie en sla

Uitleg door Mara van den Hoogen (midden op foto)

Elly Hermans, groente en fruit op de Sittardse weekmarkt

Dierenshop, Voorstad 5, 6131 CP Sittard

De winkel waar u alles kunt vinden voor uw huisdier.(hond, kat, vogel, knaagdier, vis en reptiel).

Ook voor vers vlees-voeding kunt u bij ons terecht: carnibest, naturis, farmfood, smuldier en energique.

Levering gratis aan huis in straal van 20 km.

Excursie naar de bron van de Geleenbeek

Zondag 7 november organiseerde Gerrit Haak een zeer gevarieerde excursie in de omgeving van Imstenrade. We kwamen bij de kapel te Benzenrade bijeen, die geheel is opgetrokken met Kunradersteen, evenals enkele monumentale boerenhuizen waaruit het dorp bestaat.

Het dorp verlatend liepen we in zuid-oostelijke richting tussen kleine boomgaarden de helling op. We hadden een geweldig uitzicht over Voerendaal, Heerlen en de schoorstenen van DSM te Geleen. De voormalige kalkovens bij Putberg zijn op dit punt niet meer te zien. In verband met de aanleg van de E314 werden de uitgegraven taluds bebost om erosie te voorkomen. We passeerden een vrij jonge bebossing die door Natuurmonumenten 15 jaar geleden was aangeplant. Weldra kwamen we uit op de Akerweg. Deze weg werd belopen door de enige Paus, Leo IX, die in Nederland een kerk heeft ingezegend (in het jaar 1049): de Laurentiuskerk van Voerendaal. We verlieten die weg en kwamen weldra in het Imstenerbos dat landelijk bekendstaat om zijn natuurlijk ontwikkelde bebossing. Dit bos behoort tot een van Nederlands oudste bossen. Daardoor is duidelijk te zien hoe het zich ecologisch heeft kunnen ontwikkelen. Hier bevinden zich zeer oude eiken, essen en beuken, sommigen met een omtrek van vijf meter en een hoogte van +/- 50 meter. Her en der staat er hulst. Dit gebied wordt doorkruist door enkele holle wegen die dicht geslibd zijn, maar nog duidelijk aanwezig door de zeer oude geknotte haagbeuken.

Weldra zagen we in de verte de Benzenraderhof, dochter des huizes Cathy Huynen kwam ons tegemoet. Zij is lid van IVN-afdeling Heerlen. Ze vertelde hoe ze als kind speelde in de monumentale esdoorn (*Acer Pseudoplatanus*) die van binnen helemaal is uitgehold. Waarschijnlijk is dit een van de eerste esdoorns van het Noordelijk Halfrond, die vrij staat in het landschap waarvan de takken als nutshout werden gebruikt. We passeerden een van de vele dassenburchten die in deze omgeving veelvuldig voorkomen, voedselgebrek hebben zij hier niet vanwege de vele vaak monumentale fruitbomen en de 3 zeer oude perenbomen van meer dan 150 jaar oud. De hellingweiden worden begraaasd door rundvee en de dassen kunnen zich te goed doen aan de larven die in de koeienvlaaien voorkomen. Cathy vertelde dat op de huidige Benzenraderhof een Romeinse villa had gestaan, bovenop de bron van de Geleenbeek. Nu ontspringt de bron in de bronvijver achter de hoeve waar hij als een klein gootje de Geleenbeek voedt. Het samenwerkingsproject Corio Glana (aangliggende gemeentes, Waterschap Limburg en Natuurmonumenten) is hier begonnen en is zoals bekend inmiddels gevorderd tot Sittard. We volgden het beekje door de bebossing tot we weer bij de auto's kwamen. Het was een pittige maar fijne wandeling.

Hub Mulders

Activiteiten IVN Munstergeleen in 2022

Controleert u altijd zelf of de activiteit waaraan u wenst deel te nemen wel door kan gaan in verband met de dan geldende regels

Zondag 20 februari: Opening Heemtuin voor publiek.

Maandag 21 februari: Wandeling park Elsloo. Bijeenkomst parkeerplaats Kasteel Elsloo om 10.00 uur: Gids Stuf Kaasenbrood 046 4375077.

Zondag 10 april: Wandeling stadspark te Sittard. Bijeenkomst bij de Vief Heringe aan de Molenweg te Sittard om 10.00 uur: Gids Harrie Gijsen 046 4514594

Zondag 24 april: Ommetje Wanenberg. Bijeenkomst - Parkeerplaats Windraak om 10.00 uur. Gids Kees Blankers 046 4754706

Zondag 1 mei: Speurtocht voor kinderen in en om de heemtuin vanaf 11.00 uur. Gids Anne Geeraets.

Maandag 9 mei: Wandeling Tüddern Fenn-Rodebach tussen het kwelgebied van Tüddern, Wehr en -Broeksittard. De noordelijke natuurlijke afwatering Kollenberg. Bijeenkomst 9.30 Achter de kerk Broeksittard Gids Jean Engels 0631697226

Zondag 15 mei: Viering IVN Munstergeleen i.v.m. het 50 jarig bestaan.

Zondag 29 mei: Wandeling door het Beekdal te Munstergeleen. Bijeenkomst kerk Munstergeleen om 14.00 uur Gids Harrie Gijsen 046 4514594

Zondag 12 juni: Sloopjesdag bij de Geleenbeek te Munstergeleen. Bijeenkomst parkeerplaats van Pater Karel kapel te Munstergeleen. Tussen 14.00 en 16.00 uur. Gids Lex Vliex 046 4511554..

Zaterdag 9 juli: Insectenexcursie naar de Schwienswei te Sittard/Tüddern. Bijeenkomst in de Rodebachstrabe te Tüddern om 14.00 uur. Gids Lex Vliex 046 4511554.

Zaterdag 13 augustus: Ophalen van kroedwöjs ophalen bij Harrie Gijsen volgens afspraak 046 4514594.

Zondag 18 september: Ommetjeswandeling langs appels en peren in het Geleenbeekdal. Vertrek vanaf boomgaard aan de Lindjesweg te Munstergeleen om 10.00 uur. Gids Kees Blankers. 046 4754706

Zondag 25 september: Bodemdiertjesdag in en om de heemtuin van 10.00 uur tot 12.00 uur. Gids Lex - Vliex 046 4511554

Zondag 2 oktober: Wandeling door het Aambos, en het Maankwartier te Heerlen. Bijeenkomst om 10.00 uur voor de scouting Berix te Heerlen (Bij het Aambos). Vertrek vanaf de Gaard Born om 09.15 uur en in Munstergeleen om 09.15 uur vanaf de kerk. Gids Gerrit Haak 06 40311111.

Zondag 9 oktober: Wandeling omgeving Daniken te Geleen. Bijeenkomst om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats manege Ten Eysden. Gids Hub Mulders 0647010132.

Zaterdag 29 oktober: Nacht van de Nacht-wandeling. Bijeenkomst parkeerplaats van het sportveld in de Burgemeester Smeetsstraat te Munstergeleen om 19.30 uur. Gids Lex Vliex 04604511554.

Vrijdag 4 november: Stiltewandeling omgeving Windraak. Bijeenkomst vanaf de parkeerplaats Windraak om 19.30 uur. Contactpersoon Ben Bongers 06 48229041.

Hub Mulders.

Activiteiten IVN Born - LvS

Zo. 23 januari Snertwandeling, Start tussen 10.30-11.00u. Vertrek: P-plaats Dierenbeschermingscentrum Born, Neli Kalisvaart, Marry Duwel

Do. 7 februari Lezing en workshop kruiden, Podiumkerkje Grevenbicht 19.30 – 22.00, Joke van der Steen

Za. 13 maart Wandeling over werkwegen Consortium Grensmaas in het gebied Koeweide Grevenbicht; Vertrek 10.00u. P-plaats uitkijkpunt Grensmaas Consortium Parallelweg, Schipperskerk. Wim Wackers (06-41288350)

Do. 17 maart Wandeling Leudal; Vertrek: 09.30u IVN de Gaard. Start: 10.00u. P-plaats Roggelseweg Haelen. Lambert Theunissen (06-44336760)

Do. 24 maart Lezing 'Spinnen' Podiumkerkje 19.30 – 22.00. Lex Vliex

Colofon

Het Steenuiltje is het seizoensblad van IVN Munstergeleen. Dit winternummer is samengesteld door Ben Bongers als waarnemend redacteur.

Kopij voor het lentenummer 2022 dient ingeleverd te worden vóór 1 maart 2022 op het adres: ivn.munstergeleen2@gmail.com

Podiumkerkje Grevenbicht

Bestuur

Het bestuur van IVN Munstergeleen is bereikbaar:
ivn.munstergeleen2@gmail.com

Voorzitter
Pierre Wijnen

Vice-voorzitter
Maarten Hinskens

Coördinator Heemtuin & Natuurgidsen
Hub Mulders

Secretaris
Ben Bongers

Penningmeester
Theo Lemmens
Bankrekeningnummer IVN Munstergeleen
NL80RABO0135007968

Overige bestuursleden

Leonne Könings-Mentjens
Maarten Hinskens
Ivo Dols

Webmaster: Christina Claessen-Wolfs

Wij wensen alle leden, donateurs, vrijwilligers, fijne Kerstdagen en een gelukkig Nieuwjaar.

RaboClubSupport

Hartelijk dank aan alle 97 leden van de Rabobank die hebben gestemd op IVN Munstergeleen. Samen hebben zij gezorgd voor een bedrag van 665,43 euro. Dat is precies evenveel als onze vrienden van IVN Born - Land van Swentibold kregen bijgeschreven.

Wij hebben geen reden om teleurgesteld te zijn over dit resultaat als wij het vergelijken met dat van vorig jaar. Toen was de situatie anders mede als gevolg van de fusie van Rabobank Maastricht en Rabobank Westelijke Mijnstreek tot Rabobank Zuid-Limburg West. Bovendien konden wij toen nog profiteren van de dubbele stemmen die individuele leden aan ons konden geven.

Ieder kreeg toen vijf stemmen, dat is nu gereduceerd tot drie. Wij hebben dus alle reden om trots te zijn op dit resultaat. Vindt u zelf dat wij meer stemmen verdienen? Dan zou u in een volgend jaar voor ons stemmen kunnen werven van familieleden, vrienden en kennissen. Het streven zou kunnen zijn om volgend jaar de magische grens van 100 stemmen te passeren.

Wij danken u ook alvast voor deze moeite.

Kerststal H. Hart van Jezus Overhoven

Bezoek kwekerij De Berk St. Oedenrode (Hub Mulders)

Donderdag 21 oktober werd een vertegenwoordiging van IVN Munstergeleen, Land van Swentibold en bewonersgroep in de omgeving van het stadspark te Sittard uitgenodigd om de bomen die gepland staan voor het komende plantseizoen te bekijken. Deze worden aangeplant in het plangebied Corio Glana en het stadspark.

Gerrit Haak en Hub Mulders, IVN Munstergeleen, namen hieraan deel. Jean Engels van IVN Land van Swentibold. Bert Budé, Jo Coenemans en de heer Sanders uit de omgeving van het Stadspark. De Limburgse Bomendienst werd vertegenwoordigd door Pascal Niessen die de beplanting zal uitvoeren. Marian Hornman namens het ontwerp en Piet Huveners als projectleider van de Gemeente Sittard-Geleen.

In de stromende regen werden we door Jeroen de Brok verwelkomd. Hij gaf aan dat we eerst naar de presentatie van het bedrijf zouden gaan kijken, hopende dat de regen voorbij zou zijn. Tijdens de sessie trof ik een bekende persoon aan: Jan van Kempen is een gepensioneerde verkoper van De Berk. Ik ken hem nog van toen ik in dienst was bij de gemeente Geleen en weldra werden er nog oude koeien uit de sloot gehaald. Daarna werden we al fietsend rondgeleid.

De kwekerij is nu uitgegroeid tot een megabedrijf waar op dit moment ca. 100 medewerkers in dienst zijn. Ze bestrijkt een oppervlakte die bijna zo groot is als Munstergeleen. Ze leveren bomen en heesters over de gehele wereld en kopers worden in eigen taal te woord gestaan (ook Russisch).

Na een vermoeiende maar voldane dag keerde we huiswaarts met in het vooruitzicht dat er goede keuzen waren gemaakt.

Boswerkdag 9 november

Dit project was dit jaar gekoppeld aan het Bomenfestival.

In samenwerking met Natuurmonumenten, CNME de Rollen, Gemeente Sittard-Geleen en het IVN Munstergeleen werd een boswerkdag georganiseerd voor de 5 basisscholen rond het Absbroekbos gelegen tussen Geleen, Munstergeleen en Sittard. Ca 120 jongeren onder begeleiding van 8 IVN-ers van Munstergeleen en 7 medewerkers van Natuurmonumenten gingen aan de slag met het uitdunnen van +/- 2010 aangeplante bebossing. Het was de bedoeling om de kinderen te leren dat we de natuur soms een handje moeten helpen om de inheemse boomsoorten zich te laten ontwikkelen. Berken- en wilgenzaailingen moesten geruimd worden. Met veel plezier trotseerde de eerste groep jongeren de kou. De rijp van de nachtvorst lag nog op de aanwezige bladeren. Dit is veel fijner dan in de klas zitten, opperden enkele kinderen. Na voldane arbeid vertrok het gezelschap - naar het verzamelpunt om de dorst te lessen. Daarna werd een poging gedaan om de Bomenquiz op het spandoek te ontrafelen. Maar door tijdgebrek konden de kinderen deze quiz niet oplossen. Enkele leerkrachten fotografeerden het spandoek zodat dit op school werd gedaan. Per klas hebben we dan enkele Zoekkaarten Bomen en folders van het IVN meegegeven. Deze waren zeer in trek.

Een zeer geslaagde zonnige dag voor jong en oud.

Hub Mulders.

Schwienawei (Hub Mulders)

Maandag 25 oktober hadden we een interessante excursie onder leiding van Jean Engels door de Schwienawei te Sittard. Hij heette ons welkom op de parkeerplaats van het zwembad de Nieuwe Hatenboer. Vroeger lag hier het sportcomplex van eerst de S.L.O.S. (Stichting Lichamelijke Opvoeding en Sport 1964-2000) en later het CIOS (Centraal Instituut Opleiding Sportleiders) nu onderdeel uitmakend van het Vistacollege, waar de resten van de beplanting nog duidelijk te zien zijn. In 1975 zijn er diverse cultivars van bomen en heesters aangeplant. Men kan nog goed zien waar de gebouwen hebben gestaan. Bij de visvijver aangekomen gaf Jean aan dat op deze plek het ongeveer duizend jaar of nog wel oudere complex "de Hateboer" stond. Het was van oorsprong een verdedigbare boerderij met een stuk land waar in tijden van bedreiging het vee in veiligheid kon worden gebracht. Het rechthoekig stuk land kende een dubbele omgrachting van in totaal 2.800 meter lengte. Het was gelegen in een ondoordringbaar moerasgebied, gevoed door de Rode Beek, die tevens de landsgrens is met Duitsland en Nederland. Dit gebied doorkruiste een Romeinse verbindingsweg waarvan nog resten teruggevonden zijn bij de aanleg van de vijver. Via Duitsland vervolgden we de weg langs de Rode Beek tot Millen. Opvallend is dat aan de Duitse kant de knotwilgen goed verzorgd worden en dat men een uitstekende bomenregistratie bijhoudt. Aangekomen bij het kasteel Millen, dat op Nederlands grondgebied ligt, vertelde Jean iets over de geschiedenis van het kasteel. Van oorsprong bevond zich het kasteel Millen op een motte. Rond 1365 is vermoedelijk Jan van Meus, op verzoek van hertog Eduard van Gelre, met de bouw van het kasteel begonnen. De hertog vond het belangrijk om de buitengrenzen van het rijk te verdedigen. Zo kwamen rond die tijd meerdere burchten tot stand. In 1650 werd de burcht gesloopt met uitzondering van de donjon en een gedeelte van de ringmuur. Een prachtige voorburch met een ingangspoort is nu nog te bewonderen. Evenals de monumentale eiken, kastanjes en esdoorns die rond het kasteel en bij de Watermolen staan. Ze zijn van zeer bijzondere waarde, niet alleen om hun leeftijd maar ook landschapbepalend. Via een aangeplante bosschage en weide, beide omstreeks 2005, arriveerden we op de parkeerplaats waar onze excursie begon. Daar werd nog nagepraat over de mooie en interessante wandeling.

2-wielers
Hensels
Munstergeleen - Maasmechelen

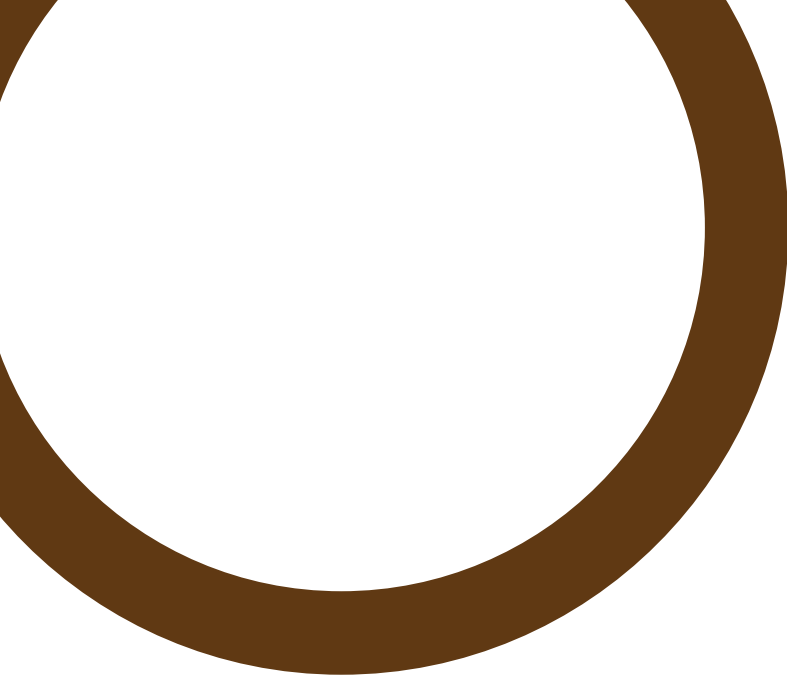
Voor de aankoop van de topmerken Gazelle, Rih en Bikkel kunnen wij u een goed advies geven volgens onze slogan: advies, kwaliteit en service, daar heeft u wat aan! Pascal Hensels, Overstraat 16, 6151 CN Munstergeleen.

Langs de Rode Beek wandelend werd onze blik al van verre aangetrokken door deze ruim 3 m hoge boom. Het bleek de Kardinaalsmuts te zijn. Dat zagen we aan de paar opengesprongen zaadvruchten. De mooie kleur was van de herfstbladeren. Schitterend!

Kerststal H. Hart van Jezus Overhoven

Impressie zo. 21 november
afsluiting NGO

